

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. F. Giødwad.

Udgivet og forlagt af N. P. Ziunge.

III^{te} Aarg.

Tirsdag d. 4. April 1837.

Nr. 94.

Sendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Et Par Bemærkninger

i Anledning af

„det danske Collegialvæsen“.

I.

(Sluttet.)

Uerkjendes Sandheden af det Fremfattede, vil man letteligen indsee, at jevnlig Afgang bør finde Sted fra Armeen, paa Grund af Alder eller Svagelighed, og det være sig nu, at det sidste er Følgerne af Krigenes Besværligheder eller af tilfældige Omstændigheder, i begge Tilfælde har Officieren efter vor Formening Krav paa Staten, naar han iøvrigt tilfulde har opfyldt sine Pligter. Men hvor befoieligt vilde det ikke blive, naar alle disse Individuer skulde pensioneres; og vilde man ikke desuden finde, at Staten kun slet havde sørget f. Ex. for en Lieutenant, hvis en fiendtlig Kugle berøvede ham et Been og den derfor gav ham sin Afsted med den reglementerede Pension af 150—180 Rbd. eller naar Manden, der havde tjent Staten tro og vel i 35 à 38 Aar, og nu paa Grund af Alder afgik i sit 56de Aar, erholdt 600—800 Rbd. Pension, og dog — hvilke betydelige Summer vilde disse Pensioner ikke tilsidst udgjøre. I Civil-Staten tillades det flere Embedsmænd, naar de blive affældige, at substituere en anden, som i deres Navn og under deres Ansvar forretter Embedet; slikt kan ikke finde Sted i det Militaire.

Man vil maaskee her spørge: har da Marinen eller Armeen ikke Poster, hvori den ældre, eller legemlig svage Mand, der iøvrigt har sin fulde Landskraft, kan virke?

Vel Hayes enkelte saadanne Poster, som besættes med Officierer, men i et forholdsmæssigt ringe Antal. Saaledes ved Marinen:

Overlodsøn	1
Navigationsdirecteuren	1
Navigationsexaminator i Hertugdømmerne	1
Havne- og Fyrinspecteur	1*)
Commandanten i Nyboder	1
Seindrolleringschefer	6
Commandanten paa Christiansøe	1
Bed Opnudringsvæsenet	1
Strøm-Toldinspecteur ved Drefunds Toldkammer	1
Havne-Capitainen paa St. Thomas	1

I alt 15.

Bed Armeen kunne som saadanne Poster anføres:

Commandanterne i de forskjellige Fæstninger, paa Rosenborg og Bornholm	9**)
Generalkrigscommissairer i Danmark og Hertugdømmerne	2
So- og Land-Krigscommissairerne	9***)
Bestyrelsen af det militaire Baredepot	1
Forsøgeren for Christians Pleiehøus i Gæfersørde	1
Andre Officierer herved	1
Inspecteuren ved Garnisons-Hospitalet i Kjøbenhavn	1

I alt 24.

Dette udgjør saaledes for Marinen 15 Poster og for Armeen 24, et Antal, der i Forhold til dem, som

*) Til de fire forstævnte Poster hører imidlertid specielle Kundskaber, som ikke kunne fordres af enhver Officier.

**) Herved er dog antaget, at Commandantposterne i Kjøbenhavn, Fredericia og Nænsborg ikke som nu ere forenede med Regimentschefposter.

***) Disse Poster have vi anført, som hørende til Armeen, fordi de i en lang Række af Aar ere blevne besatte med Officierer; vi have imidlertid hørt omtale, at Civile have formeent at have Ret til at besætte dem, i det mindste i Forening med de Militaire.

af begge Stater, og disses Antal bestemmes forholdsviis efter det Personale, der kan ansees berettiget til at concurrere til disse Embeder.

Jøvrigt dele vi aldeles Forf. Anstuelse, at Staten ingen Forpligtelser har imod alle de, han indbefatter under Navnet „mauvais sujets“, hvad enten de henhøre til Civil- eller Militair-Standen, men at de bør affædiges uden videre, da de ikke bør findes i nogen Slags Embedsstilling.

Nyheds-Post.

Kjøbenhavn, den 4de April 1837. Bulletin den 4de April: „Hs. Majestæt Kongen har havt en særdeles god Nat, og Allerhøiidsammes bedre Befindende vedvarer.“

— Efter Forlydende skal den franske Regjering have besluttet at affende tvende sagkyndige Mænd til Danmark, Sverrig og Norge for at undersøge de derværende Straffeanstalters Tilstand. Denne Tidende har jaget os Blodet i Kinderne; thi skjøndt vi ere af den Overbeviisning, at det er godt at vore Mangler komme for en Dag, fordi dette er den eneste Veie til engang at faae dem afhjulpne, saa tilstaae vi dog, at det vilde have været os meget kjært, om de Franske havde ventet med at undersøge vore Fængsler indtil vi havde faaet dem i en Stand, hvori vi nogenlunde kunde have været bekyndte at forevise dem; men derefter kan vel sagtens Frankrig ikke vente. Maaskee er det en falsk Patriotisme, der ligger til Grund for denne vor Følelse; men vi tilstaae det ærligt, at vi med Gru tænke paa den Dag, da denne Besigtigelse skal gaae for sig, og med sand Rædsel paa den Dag, da vi ville faae det Avertissement i Hænderne: at nu er den officielle Beretning udkommen i Trykken. Saa ville vi da faae et net Skudsmaal, og hele Verden vil læse det, og Journal des debats vil da rimeligviis igjen rykke frem med sit bekjendte „le Danemark, un pays presque sauvage.“ Gid derfor Franskmændene vilde blive hjemme; vi ville forpligte os til at skaffe dem Attest om det saa var fra samtlige vore Autoriteter paa at de ikke vilde kunne lære hos os, hvorledes Fængsler bør indrettes. Gid de ville blive hvor de ere; eller, skulle de komme, gid da Danmark kunde negte sig hjemme, eller, naar det endelig skal være galt, gid Dampskibet vilde springe i Luften med dem hellere end at de skulle komme i „Huset paa Christianshavn“, aftenne Ruinerne af denne „Røverborg“, eller gjøre en Balsart til „Graabrødrekloster“, eller see vore Politi-Arrester — eller — eller. Men maaskee komme Franskmændene ikke for her at see hvorledes Fængsler bør være, men for at lære os det; og i saa Fald maae de

være os velkomne, hvis det blot kunde hjælpe noget; men selv dertil ere Udfigterne nok ikke store; thi vel have vi en Commission, der skal ordne denne Sag, der i mere end een Forstand er vort Statslegemes materia peccans. Men hvad en Commission hos os har at betyde, det vide vi Alle; blot ikke Franskmændene ogsaa skulle komme under Veir med dette. Men Commissionen vil det i alt Fald være lettere at skjule for dem, end de Ruiner, hvori Lasten har opslaaet sit Universitet. Vi forbeholde os i sin Tid at levere vore Læsere den Beretning, som de Franske Emisairer sikkert ville give af hvad de have seet her, saafremt den ikke skulde blive saa skarp, at det paa Grund af vor Trykkefriheds Lovgivnings Bestemmelser ikke gaaer an, at gjentage eller endog blot omtale den.

— Det glæder os fra den allerpaaalideligste Kilde at kunne meddele vore Læsere den Efterretning, at Debatten angaaende de finansielle Spørgsmaal vil blive fortsat fra Dhr. n & m's Side. Svaret til Prof. Bang kan ventes maaskee allerede i denne Uge.

— En uventet Bistand har for nylig det Thorvaldsenske Museum erholdt i en Dame, der i en begejstret Tale for en meget stor Forsamling har udviklet det Skjønne, der ligger i denne Idee, og med varm Kjærlighed har anbefalet dens Realisation til Publicums Omsorg. Grundtanken i hendes fortræffelige Foredrag, der blev optaget med stort Bifald af hendes henved tusinde Tilhørere, var denne: at Konstens Museer ere for vor Tid, hvad Templerne vare for Oldtiden; og ligesom Grækenlands herlige Gude-Verden vel i religiøs Betydning forlængst var gaaet til Grunde, men, da den forkrænkkelige Idee var iført evig usforkrænkkelige Skjønheds-Former, atter levede op i Konstens Nige til et nyt forklaret Liv, saaledes maatte Begejstringen for det Skjønne, der i sin Kilde og i sine Virkninger er Religiositeten saa nær beslægtet, ogsaa have sine Templer, hvori dens herligste Bærker, som Konstens veltalende Præster, kunde forkynde dens Lærdomme for Folkene til Glæde og Oplostelse for hver ædel Sjæl. Den Dame, der nedlagde sin varme Forbøn for dette skønne Foretagende, var M. Nielsen, selv en af Konstens hypperste Præstinder, og Forsamlingen holdtes, som man vel alt har gjættet, i vort Theater, som i det mindste den Aften var „ei blot til Lyst.“

— Angaaende Thorvaldsens nyeste Konstmervirksomhed meddele tydske Blade Følgende: Thorvaldsen er for Tiden beskæftiget med Fuldførelsen af Modellen til Statuen af Conradin af Schwaben. Som bekjendt er dette herlige Bærk bestemt til at smykke hiin ulykkelige Prinds's Grav i Neapel. Tanken om en saadan Forherligelse tilhører Kronprindsen af Bayern. Ved hans Ophold i Neapel lykkedes det ham, endskjøndt ikke uden Vanskelighed, at erholde den neapolitaniske Regjering's Tilladelse til Oprettelsen af dette Mindesmærke. Da der ikke have været noget authentikt Portrait af Conradin, saa er der tilstedet Konstneren Frihed til at afbilde ham saa skøn som Historien skildrer ham. Thorvaldsen har vidst at lade ham

kræde os imøde paa en Maade, der strax bringer os til at tænke paa den forherligede Fyrste. En ungdommelig Heltefikkelse, Panden befedent smykket med en let Krone, den venstre Haand støttet paa Sværdet, fremkalder den i sin Heelhed hiint rørende Indtryk, som vi saa ofte have følt ved Fortællingen af hiin tragiske Historie.

— I Sagen: Høiesterets Advocat Justitsraad Ove Emmerik Høegh-Guldberg efter kongelig Befaling, contra Liltalte Skomagermester David Stenzer blev igaar afsagt følgende Dom for Høiesteret: „Lands-Over- samt Hof- og Stads-Rettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Justitsraad Høegh-Guldberg for Høiesteret betaler Liltalte 20 Rbd. Solv.“

I Sjælland skal paa mange Steder Fodermangelen være saa stor, at Bønderne nødsages til at slagte Creaturerne eller afdække deres Huse, for at skaffe Straa til dem. En fattig Huusmand er nylig som Arrestant bleven bragt til Marhuus, fordi han havde travendt sin Nabo to Knipper Halm til sin forsultne Ko. Man har i Egnen af Marhuus allerede solgt Køer, der skulle kælve til Foraaret, for 4, 5 a 6 Rbd.

— I den Herzenhjelmste Sag ere nu 23 Vidner afhørte. Disſes Forflaringer grave mere og mindre den Saggivne, hvis egne for Retten afgivne Erklæringer angaaende hans Kones Mishandling tildeels have modsagt hinanden. Forbittrelsen imod ham der i Egnen er saa stor, at han af Frygt for Boldsomheder endog har seet sig nødsaget til at anmode en halv Snees Bønder om at beskytte ham derfor. Umennesket er saaledes, som „Nstonsbladet“ beretter, „overgivet til den velfortjente Foragt og Afsty, som ingen af nogen Domstol paalagt Straf kan opveie.“ Det Gaadefulde i den Omstændighed, at han i en saa lang Arrække, vitterligt for hele Omegnen, har funnet mishandle sin Kone saa stræffeligt, uden at endog hendes nærmeste Paarørende: hendes egen Datter og Svigersøn have seet til at unddrage hende fra hans Tyranni, er endnu uoplyst. I Retten er fremlagt nogle Stykker haardt og tykt Brød, bagt af sammenmalet Rug- og Havremeel, hvilket Actor den 31te Jan. d. N. fandt hængende i en Pjalt paa Bæggen i den Af dødes Børelse; vedkommende Districtslæge har attesteret, at den Af døde med sin af Alderdom ødelagte Landbygning, som Liget udviste, ikke havde funnet bide eller tygge dette Brød, og dog er det ved flere Vidner godtgjort, at saadant Brød udgjorde en væsentlig Bestanddeel af den daglige Føde, hun fik, og som ikke var bedre, eller af anden Art end Sjenesfølfknes! Ligeledes er det stadfæstet, at hun var klædt i Laser, der neppe kunde beskytte hende mod Kulden; at Manden strængt havde forbudt sine Folk at varme hendes Børelse eller at lade hende saae Brændsel; at

hendes Leie virkelig kun var de omtalte Stole med nogle usle Hynder; at hun ofte besværedes af Rotter, der strax fortærede de Næringsmidler, hun vilde gemme; at Obersten, da hun engang havde besværet sig over at hun følte sig upasselig efter den usle Næring, hun fik, havde svaret: at et galt Menneſte ikke havde Følelser; hun skulde spise hvad hun fik re. — Obersten forblev sidende under alle Vidneforflaringerne og har fra Undersøgelsens Begyndelse viist „en Sjælsstyrke, der i hans høie Alder er ualmindelig nok til ei at kaldes Forhærdelse.“ Afkillige Tilskuere troede nu og da at opdage hos ham et haanligt Smil ved saadanne Leiligheder, hvor Vidneforflaringerne vare mest frækende for ham. — I Følge den i Retten fremlagte Præsteattest har Oberst Serzenhjelm i den nuværende Pastors Embedstid (i det mindste i 15 Aar) hverken bivaanet Gudstjeneste eller gaaet til Alters. Den Straf, Actor har paastaet, er fuld Mandebød (300 Rbd.), at staae aabenbar Skrifte og Labet af Stjernen og Abelsret.

Miscellanea. — I Lyon er, som en Følge af de over 30 pCt. sjunkne Priser paa Silke-manufacturvarer, Nøden blandt de talrige Arbejdere steget saa høit, at Politiet har maattet tillade, at der paa Gaderne uhindret bedes om Almisse. Exempler paa Hungerdød ere allerede forekomne, og det paa samme Tid som man i denne Frankrigs anden Stad venter Meyerbeer's Ankomst til Opførelsen af hans pragtfulde „Hugenotterne“, og ved alle Slags Festiviteter, Vres-Kroner i Sølv og Guld, der skulle overrækkes den Feirede, vil vise, at Lyon ikke er ufølsom for Konsten.

Ø n s k e.

(Indsendt.)

For det Tilfælde, at det høieste Bud, ved den over Gammelgaard Gaard og Gods i Lolland den 31te d. M. berammede Auction, ikke bliver approberet, men at der under Aaanden bliver gjort Overbud — tillader man sig det Ønske: at et saadant Overbud ikke maatte foranledige Salg under Aaanden, men at Gaard og Gods maatte blive stillet til ny Auction af høie Vedkommende.

Den 27de Martz 1837.

Det Kongelige Theater. — Imorgen (Onsdag) opføres: (for Mandags Abonn.) Arel og Valborg.

Færdig fra Trykkeriet Tirsdag Eftermiddag Kl. 6½.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjørnet af Abel- og Gøthergade, Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle Kongelige Postcontoirer; Prisen er kvartaliter 2 Rbd. 48 s C. og L. for indenbyes og 3 Rbd. 8 s Sølv for udenbyes Abonnenter

Trykt, med Hurtigpresse, i det Høiſte Officin, ved Carl C. Berner.